

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Жиленко Н.В.

аспірант,

Сумський державний університет

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК СУБ'ЄКТА З ПРОВЕДЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Чинним законодавством передбачено перелік суб'єктів уповноважених провадити процедури антикорупційної експертизи в Україні. Такі одиниці, у відповідності до власної санкціонованої компетенції, вживають заходи в цьому напрямі, орієнтовані на досягнення відповідних цілей. Діяльність цілої мережі таких суб'єктів, із одного боку, викликана функціональним призначенням і можливостями останніх, а з іншого – намаганням сприяння якості вказаної перевірки.

З-поміж таких складових елементів аналізованої процедури своє місце відводиться й Комітету Верховної Ради України із питань антикорупційної політики. Названа одиниця, в межах власних законодавчо визнаних повноважень провадить заходи антикорупційної експертизи. Відповідно, це актуалізує проблематику вивчення й дослідження правових аспектів діяльності Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики як суб'єкта із проведення антикорупційної експертизи.

У відповідності до ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 р. № 116/95-ВР [1] вони є органами Верховної Ради України, які утворюються з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямами законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій [1]. Такі суб'єкти будучи невід'ємними

підрозділами законодавчого органу держави орієнтовані на забезпечення якості майбутніх нормативно-правових актів. Як зауважує О. І. Зозуля, вони наділяються Верховною Радою України певними повноваженнями для забезпечення її діяльності, підзвітні перед нею, а парламент так само у відповідних випадках несе відповідальність за роботу своїх комітетів [2, с. 44]. Вказана думка заслуговує на увагу, адже дійсно діяльність депутата з позиції усвідомлення його функцій неодмінно має провадитися й у складі зазначених комітетів. Тому існування цих суб'єктів є закономірним і виправданим, особливо в умовах сьогодення. Більше того, схоже бачення зустрічається у доробках й інших вчених [3, с. 136; 4, с. 96].

Варто також зауважити, що роль цих одиниць постійно помітно зростає. На наше переконання, це обумовлено демократизацією суспільства, розвитком законодавства, зростанням рівня правової культури тощо. Як слушно зауважує В. Ф. Погорілко, загальною тенденцією сьогодення є організаційно-функціональний розвиток і зростання ролі парламентських комітетів і комісій, особливо у демократичних країнах [5, с. 411–412]. Вважаємо, що у подальшому ця тенденція не втратить своєї актуальності й тільки відчутно неодноразово посилюватиметься. Це мотивується частою видозміною особливостей регульованих відносин, їх складністю й багатогранністю.

Сутність комітетів Верховної Ради України полягає у забезпеченні ними фахової й ґрунтовної підготовки та попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень парламенту, а також напрацюванні проєктів його рішень, що загалом спрощує та пришвидшує діяльність Верховної Ради України [2, с. 52–53]. Комітети і тимчасові комісії парламенту становлять цілісну систему, доповнюючи один одного й відрізняючись крім терміну своєї діяльності спрямованістю та обсягом виконуваних ними завдань. Комітети Верховної Ради України залежно від напрямків їх діяльності поділяються на функціональні (здійснюють одну чи декілька функцій) та галузеві (поширюють діяльність на одну чи декілька галузей економічного чи соціально-культурного будівництва), що забезпечує комплексне охоплення комітетами актуальних напрямків парламентської діяльності, високий рівень їх спеціалізації та оптимальний поділ компетенції [2, с. 52–53, 129].

Усвідомлюємо, що для можливості змістовно вивчити й проаналізувати ряд нюансів із того чи іншого питання, в контексті потенційного удосконалення законодавства передбачено декілька таких одиниць, які диференціюються за предметами відання.

Серед таких елементів, на поточному етапі державного будівництва, важливе місце відводиться й Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики. Доцільність потреби його функціонування у поточній владній парадигмі не викликає сумніву й критики, заважаючи на помітний суттєвий негативний ефект від різних корупційних проявів. Об'єктивно, його результативна діяльність має важливе значення з позиції необхідної подальшої розбудови антикорупційної інфраструктури в Україні.

Згідно п. 2 додатку до Постанови ВРУ «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29.08.2019 р. № 19-IX [6] до предмету відання аналізованого комітету віднесено такі напрями діяльності: 1) формування антикорупційної політики; 2) проведення антикорупційної експертизи законопроектів, поданих суб'єктами права законодавчої ініціативи; 3) запобігання та протидія корупції; 4) запобігання корупції в діяльності юридичних осіб; 5) інші вектори, передбачені законодавством [6]. Як бачимо, робота вказаного суб'єкта орієнтована на широкий діапазон положень, відповідно, пов'язаних із питаннями запобігання корупції. Позитивним убачається те, що окрема позиція присвячена удосконаленню правового забезпечення діяльності ключових антикорупційних інституцій від підсумків роботи яких залежить демонстрація реальних показників із протидії цьому явищу.

Стосовно реалізації заходів із проведення антикорупційної експертизи, то у Рішенні Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики «Регламент розгляду Комітетом проектів нормативно-правових актів» від 12.03.2020 р., протокол № 31 [7] передбачені такі заходи у рамках процедури розгляду вказаного комітету проєктів нормативно-правових актів. Зокрема, визначена шкала оцінювання таких документів, строки для усунення недоліків, встановлюються вимоги до рішення про відповідність зазначених положень тощо. Слід також відмітити, що Комітет Верховної Ради України з питань антикорупційної політики не має власної

методології проведення аналізованих заходів. Згідно п. 6 зазначеного регламенту суб'єкт застосовує відповідні положення Методології проведення антикорупційної експертизи» від 24.04.2017 р. № 1395/5 [8], що є затвердженою Міністерством юстиції України.

Отже, Комітет Верховної Ради України з питань антикорупційної політики здійснює антикорупційної експертизу тих проєктів нормативно-правових актів, які не розглядаються Міністерством юстиції України з цих підстав (ч. 2 ст. 55 ЗУ «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII [9]). У цей же час, вказаний суб'єкт застосовує ту саму методологію, що вищезгаданий головний центральний орган виконавчої влади.

Таким чином, на сучасному етапі нормотворення й реалізації процедур антикорупційної експертизи як невід'ємного атрибуту складного процесу об'єктивізації правових норм вагоме місце у цьому процесі відводиться Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики. Діяльність такої одиниці в цьому напрямі орієнтована на широкий спектр проєктів нормативно-правових актів і, зважаючи, на роль комітетів має вагоме значення з позиції сприяння антикорупційної стійкості останніх.

Основними правовими аспектами й особливостями роботи цих суб'єктів із питань проведення антикорупційної експертизи слід вважати застосування методик Міністерства юстиції України, а також дорадчий характер висновків останніх. У той же час, діяльність Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики в цьому напрямі, на сучасному етапі, є вкрай важливою і заслуговує уваги й подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Про комітети Верховної Ради України : Закон України від 04.04.1995 р. № 116/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-%E2%F0#Text>
2. Зозуля О. І. Конституційно-правовий статус комітетів Верховної Ради України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02. Ужгород, 2019. 508 с.
3. Нижник А. І. Сучасні тенденції надання комітатам Верховної Ради України спеціальних повноважень для здійснення парламентського контролю: організаційно-правовий аспект. *Інформація і право*. 2018. № 4. С. 134–142.
4. Держалюк О. М. Роль парламентських комітетів у відносинах між парламентом і урядом в Україні. *Стратегічні пріоритети*. 2013. № 4. С. 91–100.

5. Погорілко В. Ф., Фріцький О. Ф., Городецький О. В., Корнієнко М. І. та ін. Конституційне право України. Київ : Наукова думка, 1999. 734 с.

6. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання : Постанова Верховної Ради України від 29.08.2019 р. № 19-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/19-20#Text>

7. Регламент розгляду Комітетом проектів нормативно-правових актів : рішення Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики від 12.03.2020 р., протокол № 31. URL: <https://crimecor.rada.gov.ua>

8. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи : Наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#Text>

9. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Журомська Д.В.

студент,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Здійснювані в Україні політичні, економічні та соціальні реформи корінним чином змінили фінансові відносини як всередині держави, так і на міжнародному рівні. Фундаментальні зрушення, що відбулися, знайшли відображення у скасуванні бар'єрів на шляху вільного руху грошей і капіталів у сфері руху фінансових ресурсів. Держава практично відмовилась від адміністративно-командних засобів впливу на економіку. Внаслідок коригування пріоритетів розвитку та функціонування України у фінансовій сфері, з'явилися якісно нові відносини, від яких залежить становлення незалежної та економічно розвинутої держави. Зазначене безпосередньо стосується відносин, пов'язаних з обігом валюти та валютних цінностей.

Інтеграція України до європейського співтовариства вимагала реформування підходів до регулювання валютного ринку, пошуку